

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії,
ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди
Ю. Д. Бойчук
«15» березня 2021 року

Програма та критерії оцінювання
фахового вступного випробування
з «Теорії та практики дизайну»
для вступників на здобуття ступеня «магістр»
за спеціальністю **022 «Дизайн»**
освітня програма «Дизайн»

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ДИЗАЙНУ
для здобуття освітнього ступеня «магістр»
за спеціальністю 022 Дизайн

Мета вступного випробування зі спеціальності 022 «Дизайн» передбачає комплексну перевірку теоретичних знань, практичних умінь абітурієнтів, ступінь підготовленості учасників випробування з метою конкурсного відбору вступників для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Роботи оцінюють члени фахової атестаційної комісії. Оцінювання рівня знань вступників проводиться члени комісії відповідно до критеріїв фахового випробування. Загальний бал оцінювання рівня якості виконання практичного завдання та відповідей на теоретичні питання вступником виводиться за результатом обговорення всіма членами комісії.

Фахове вступне випробування з «Теорії та практики дизайну» для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 022 Дизайн складається з двох частин – теоретичної та практичної. Теоретична частина – відповідь на питання в білеті.

До теоретичної частини іспиту входять питання з історії дизайну, методики та практики дизайн-проєкту, макетування та формоутворення в дизайні, композиції в дизайні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ

Практичне завдання – трансформація біоформи на тему: «Створення об'ємно-просторової кольорової композиції на основі стилізованого зображення». Матеріали для виконання завдання рекомендовано такі: (олівець, фломастер, туш, акварель, гуаш, кольоровий папір).

Час виконання завдання: 4 академічні години.

Метод стилізації з його аналітичним підходом і проєктно-

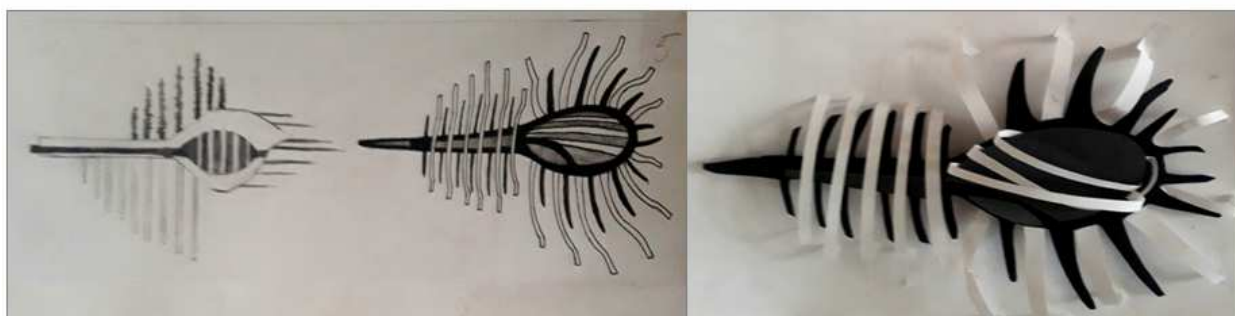
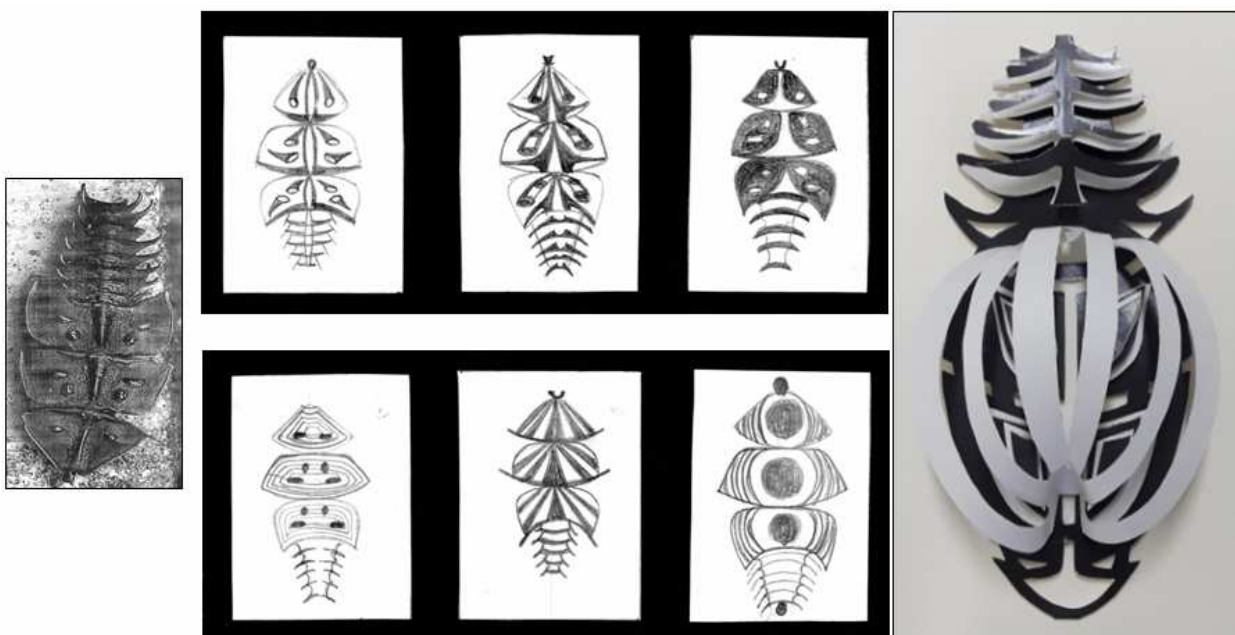
концептуальною стратегією повністю вписується в логіку викладання проєктного дизайну та професійну підготовку здобувачів із будь-якого напрямку дизайнерської діяльності.

Стилізація форми – процес художнього узагальнення, спрощення форми, результатом якого є створення лаконічного графічного образу стилізованого об'єкту. Цей образ може бути знаком, символом вихідної форми. У процесі стилізації вихідна форма проходить ряд послідовних змін, у яких форма втрачає обсяг, іноді й колір, і набуває виразного силуету, перетворюється на легко впізнаваний графічний образ.

Вступник повинен уміти:

- правильно визначати й послідовно виконувати на підготовленій основі всі етапи побудови композиції різних об'єктів;
- спираючись на знання з теорії та практики, уміти за допомогою композиційних засобів створити дизайн задуманого твору;
- володіти навичками виконання пошукових ескізів і практичними навичками різних способів проєктної графіки;
- урахувати й застосовувати сучасні тенденції розвитку проєктної культури в професійній діяльності, а також проявити творчий підхід і новизну в проєктуванні дизайн-об'єктів.

ПРИКЛАДИ РОБІТ

ТЕМИ З ТЕОРІЇ ДИЗАЙНУ

Тема 1. Історія дизайну

Поняття про дизайн: термінологія й основні параметри, основні напрямки дизайнерської культури. Дизайн у контексті мистецької діяльності. Дизайн – суть, поняття, категорії проектної діяльності. Витоки проектно-художньої культури. Розвиток дизайну як нової професії. Історичні етапи розвитку дизайну (школи «ВХУТЕМАС», «Баухауз»). Види дизайну: промисловий дизайн, дизайн одягу, графічний дизайн, дизайн середовища та їхні складові. Базові складові дизайнерської культури. Концепція дизайну як сприйняття, так і творення. Американська та загальноєвропейська моделі дизайну. Кризові процеси в сучасному дизайні. Дизайн як чинник прогресу на сучасному етапі розвитку культури. Засоби активізації проектного мислення. Уведення до теорії рішення винахідницьких завдань (ТРВЗ). Основні напрямки активізації проектного мислення дизайнера. Способи креативної діяльності дизайн-груп. Індивідуальні особливості в креативній діяльності. Основні стилістичні напрямки сучасного дизайну. Дизайн у період глобалізації й антиглобалізму. Національні моделі дизайну. Сучасний фінський дизайн. Сучасний японський дизайн. Сучасний італійський дизайн. Англійський техніцизм і дизайн у Англії – традиції та новації. Постмодернізм.

Тема 2. Методика та практика дизайн-проекту

Виконання дизайнерського проекту. Етапи проектного процесу. Базові складові частини етапів дизайн – проекту (підготовчий, дизайнерська пропозиція, завершення дизайнерського проекту, його реалізація). Проектний процес, аналіз проектної ситуації, розробка творчої концепції, визначення основних задач дизайн – проекту, проектний пошук, методи проектування. Принципи формоутворення в дизайні. Форма та формоутворення в дизайні. Завдання дизайну. Методичний процес проектування. Засоби та прийоми

трансформування форми в дизайні одягу. Взаємозв'язок форми й функції. Джерела творчості при створенні дизайн – об'єктів. Художній образ – основні поняття про складові художнього образу. Засоби композиції та художній образ. Художній образ як взаємодія зовнішніх і внутрішніх складових особливостей людини.

Тема 3. Макетування та формоутворення в дизайні

Макетування: термінологія й основні поняття. Макетування – засіб активізації проєктного мислення. Композиція як основа макетування в дизайні одягу. Базові складові культури макетування. Пластична гармонія. Об'ємне проєктування, його завдання та переваги. Масштаб макета. Функції та призначення макетів. Класифікація макетів у залежності від призначення чи функцій. Засоби композиції в рельєфному макетуванні гармонійних структур. Комбінаторні прийоми в об'ємному проєктуванні. Відтворення в макеті важливіших пластичних засобів композиції. Макет як засіб у дизайн-проєктуванні. Місце об'ємного проєктування в загальній діяльності дизайнера. Матеріали в макетуванні. Вибір матеріалу в залежності від призначення макета та завдань, що вирішуються в макетуванні. Технологічні особливості та прийоми обробки матеріалів призначених для макетування. Взаємодія якості матеріалу, складності макета й образних характеристик. Художньо-виразні якості матеріалів. Фізичні якості матеріалів у макетуванні. Основні фізичні властивості матеріалів: пружність, здатність до облягання піддатливість. Засоби та прийоми подолання опіру матеріалів. Естетичні якості матеріалів, фактура, текстура художня обробка й оздоблення, зорові ілюзії, колір. Образні поняття «важкого», «легкого», «статичності» й «динамічності». Взаємодія фактури й рельєфу в загальній пластиці художнього образу. Контрастні та нюансові взаємодії характеристик матеріалів (фактур, текстур жорсткості, м'якості, пластичності та ін.) і кольору. Відтворення засобами макетування в матеріалі складного художнього образу.

4. Композиція в дизайні

Загальні поняття просторової композиції. Простір і маса. Організація простору, його артикулювання для зорового сприйняття. Внутрішня напруга й «звучання». Відкриті просторові композиції. «Екстравертність» енергетика. Прийоми й засоби побудови. Роль композиційних осей, композиційного центру й домінант у необмеженому композиційному просторі. Силует. Виразність композиції, роль контрасту.

Психологія впливу кольору на людину. Закономірності колірної композиції. Кольорова тема. Прийоми побудови ідеї на контрастній і нюансній колірній основі. Колірний акцент. Витоки ілюзорності сприйняття форм людиною: механіка зору, психологія сприйняття. Вплив зорових ілюзій на зміну розмірів простору його геометричних характеристик, стійкості форм. Роль кольору, світлотоних факторів, масштабності і членувань форми.

Теоретична частина іспиту складається з письмових відповідей на питання.

(На відповідь теоретичного питання відводиться 2 академічні години).

Питання до теоретичної частини фахового вступного випробування

1. Конструкція як художня форма.
2. Орієнтація дизайну на сучасні матеріали.
3. Ергономічне проектування.
4. Дизайн-концепція в завданнях різного типу.
5. Дизайн і сучасні технології.
6. Стадії дизайн-проєкту.
7. Поняття про предпроєктний аналіз.
8. Охарактеризувати стиль класицизм і його прояви в дизайні. Навести типові риси стилю та декількох представників.
9. Охарактеризувати стиль модерн і його прояви в дизайні. Навести типові риси стилю та декількох представників.
10. Охарактеризувати стиль мінімалізм і його прояви в дизайні. Навести типові риси стилю та декількох представників.
11. Охарактеризувати стиль конструктивізм і його прояви в дизайні. Навести типові риси стилю та декількох представників.
12. Охарактеризувати стиль готика та його прояви в дизайні. Навести типові риси стилю та декількох представників.
13. Дизайн першої пол. ХХ ст. Піонери й перші школи дизайну.
14. Види дизайнерської творчості, їхні особливості.
15. Стиль високих технологій «Хай тек».
16. Вплив кольору на сприйняття та споживчий вибір товару.
17. Дати визначення поняття стилізації. Назвіть принципи, за якими відбувається трансформація об'єктів.
18. Дати визначення поняття стилю та охарактеризувати його прояви у видах дизайну.
19. Що таке макет? Охарактеризуйте місце макету в системі дизайн-проєктування.
20. Види макетів і мета їхнього використання.

21. Охарактеризуйте основні матеріали для макетування.
22. Надати характеристику поняттям: дизайн, проєкт, середовище.
23. Основні категорії дизайну: композиція, структура, система. Надати характеристику.
24. Методи та засоби створення композиції в дизайні.
25. Розкрити поняття аналог, клазура, ескіз, макет, промисловий зразок, пояснювальна записка.
26. Яким чином об'ємно-просторова структура впливає на образ форми?
27. Типи колірних гармоній. Можливості їхнього застосування в дизайні.
28. Закономірності сприйняття кольору та їхній вплив на кольорово-просторові композиції.
29. Поясніть явище «виступаючих» та «відступаючих» кольорів та їхнє значення для створення простору в інтер'єрі.
30. Перерахувати прийоми композиційної трансформації внутрішнього простору за рахунок кольору і членувань.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ШКАЛОЮ ВІД 100 ДО 200 БАЛІВ

Бали	Кількість правильних відповідей	Характеристика відповіді
190 – 200 балів	Від 95% до 100% правильних відповідей	Вступник демонструє всебічні, систематизовані та глибокі знання з предмета; уміє застосовувати їх на практиці; спроможний доводити правильність своєї відповіді переконливою аргументацією. Письмова відповідь вступника повна, логічна, послідовна, не містить помилок або має незначні огріхи.
172 – 189 балів	Від 81% до 94% правильних відповідей	Вступник демонструє всебічні, глибокі знання, уміє застосовувати їх на практиці. Вільно висловлює власні думки, аргументовано відповідає на поставлені запитання. Письмова відповідь вступника повна, логічна, послідовна, Вступник може припускатися незначних огріхів.
154 – 171 балів	Від 67% до 80% правильних відповідей	Вступник демонструє глибокі знання з предмета, вправно застосовує їх на практиці; уміє доводити правильність своєї відповіді. Відповідь вступника повна, логічна, але містить деякі неточності.

136 – 153 балів	Від 53% до 66% правильних відповідей	Вступник виявляє загалом добрі знання з предмета, досить успішно виконує передбачені програмою завдання; оперує основними поняттями, уміє робити висновки. Письмова відповідь вступника повна, але недостатньо чітка, містить незначні помилки.
118 – 135 балів	Від 39% до 52% правильних відповідей	Вступник відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання та розуміння основних положень, але пояснення не лаконічні, не повні. Під час письмової відповіді вступник припускається помилок.
100 – 117 балів	Від 25% до 38% правильних відповідей	Вступник має прогалини в знаннях навчального матеріалу з дисципліни. Відповідь не повна, потребує уточнень і додаткових запитань; вступник не вміє самостійно зробити висновків, припускається значних помилок під час письмової відповіді.
Менше 100 балів Не склав	Від 0% до 24% правильних відповідей	Вступник володіє теорією на фрагментарному рівні, під час виконання завдань припускається принципових помилок. Вступник не здатний орієнтуватися в програмовому матеріалі.